

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
Rozdział I / O SOKRATESIE	19
1. Problem Sokratesa	21
2. O życiu Sokratesa	29
3. Proces Sokratesa	42
4. Ironia	53
4.1. Ironia jako sposób przeciw nadętości	56
4.2. Ironia jako mówienie nie na serio	58
4.3. Ironia jako postawa w edukacji	62
4.4. Podsumowanie	67
5. Sokrates Arystofanesa	68
5.1. Sokrates jako uczonec	69
5.2. Nauczanie niemoralności	73
5.3. Odpowiedzialność Sokratesa	79
6. Sokrates Ksenofonta	85
6.1. <i>Apologia</i>	87
6.2. <i>Uczta</i>	92
6.3. <i>Memorabilia</i>	98
6.4. <i>Oikonomikos</i>	107
Rozdział II / SOFIŚCI I SOKRATES	111
1. Sofiści a filozofowie	113
2. Demokratyzacja myślenia	119
3. Sofiści w greckim społeczeństwie	127
4. Recepcja sofistów	133
4.1. Rehabilitacja sofistów	133
4.2. Pochwała sofistów	141

5. Trzej sofści	153
5.1. Protagoras	153
5.2. Trazymach	161
5.3. Kallikles	167
6. Sofści a filozofowie — podsumowanie	175

Rozdział III / SPÓR O CZŁOWIEKA: SZTUKA SPRAWIEDLIWEGO ŻYCIA

1. Spór o koncepcje człowieka	189
2. Polemika z Protagorasem	195
2.1. Człowiek subiektywny	197
2.2. Replika Protagorasa	203
2.3. <i>Techne</i> według Protagorasa	209
3. <i>Techne</i> według Gorgiasa	215
4. Sprawiedliwość i <i>techne</i> u Sokratesa	223
4.1. Przedmiot <i>techne</i>	224
4.1.1. Człowiek sofistów: doświadczenie i teoria	225
4.1.2. Człowiek Sokratesa: dusza, wiedza, sprawiedliwość	232
4.2. Cel sztuki sprawiedliwości	235
4.2.1. Argument z natury <i>techne</i>	237
4.2.2. Argument z natury ludzkiej	239
4.2.2.1. Pierwsza teza Sokratesa: tyran nie robi tego, czego chce, lecz to, co mu się wydaje dobre	240
4.2.2.2. Uwagi Polosa	243
4.2.2.3. Druga teza Sokratesa: największym złem jest <i>adikein</i>	244
4.2.2.4. Trzecia teza Sokratesa: <i>adikein</i> jest gorsze od <i>adikeisthai</i>	247
4.2.2.5. Czwarta teza Sokratesa: niesprawiedliwość jest chorobą duszy	253
4.2.3. Argument z natury sprawiedliwości	258
4.2.3.1. Przeciw pleoneksji	264
4.2.3.2. Przeciw akolazji	267
4.3. Mistrz sztuki	270

Rozdział IV / WIEDZA

1. Mądrość i wiedza	281
1.1. Poszukiwanie mądrości	281
1.2. Warunki wiedzy	284
1.3. Tropienie niewiedzy	288
2. Definicje	291
3. <i>Elenchos</i>	299
4. Słuszne mniemanie	307
5. Majeutyka i anamneza	316
5.1. Majeutyka i <i>elenchos</i>	316
5.2. Anamneza i <i>elenchos</i>	324

6. Paradoks niewiedzy	334
6.1. Czego Sokrates nie wiedział	335
6.2. Co Sokrates wiedział	340
6.3. Wiedza o wiedzy	345
7. Systemowość wiedzy	351
7.1. Wiedza jako system hipotez	352
7.2. Zakres systemu wiedzy	356
 Rozdział V / CNOTA	 365
1. Godność, sprawiedliwość, szczęście	367
1.1. Koncepcja tradycyjna	368
1.2. Koncepcja intelektualistyczna	372
1.3. Arystokratyzm stary i nowy	378
1.4. Szczęście człowieka sprawiedliwego	381
1.5. Nieszczęście człowieka sprawiedliwego	387
2. Nauczalność cnoty	390
2.1. Trzy tezy o pochodzeniu cnoty	390
2.2. Sokrates a nauczanie cnoty	395
2.2.1. Nauczanie elenktyczne	397
2.2.2. Nauczanie przez dobry wpływ nauczyciela	399
2.2.3. Nauczanie unikania niesprawiedliwości i filozofia życia sprawiedliwego	400
2.2.4. Czar Sokratesa	402
3. Teoria jedności cnót	406
3.1. Cnota sprawiedliwości	410
3.2. Cnota pobożności	415
3.3. Cnota <i>sofrosyne</i>	420
3.4. Cnota męstwa	427
3.5. Argument utilitarystyczny	430
3.5.1. Część pierwsza i druga argumentu utilitarystycznego	431
3.5.2. Część trzecia argumentu utilitarystycznego	433
3.5.3. Część czwarta argumentu utilitarystycznego	437
3.6. Jedność cnót — podsumowanie	441
4. Granice intelektualizmu etycznego Sokratesa	447
 Rozdział VI / SOKRATES I PAŃSTWO	 461
1. Sokrates i polityka u Ksenofonta	463
2. Sokrates jako krytyk polityki	468
2.1. Filozofowanie jako trwanie na posterunku	469
2.2. Filozofowanie jako działalność prywatna	472
3. Sokrates jako polityk	475
3.1. Trzy tezy o dobrym polityku	476
3.2. Polityka Sokratejska i polityka ateńska	479
3.3. Przewagi Sokratesa nad politykami	483
3.4. Dwa modele dobrego polityka	488

4. Sokrates jako lojalny obywatel	493
4.1. Wypowiedź Kritona	494
4.2. Odpowiedź Sokratesa	496
4.3. Mowa Praw	498
4.3.1. <i>Logos</i> czwarty	500
4.3.2. Rzeczpospolita jako rodzice	502
4.3.3. Umowa między obywatelem a państwem	511
4.3.4. Przekonywanie państwa	517
4.3.5. Argument ze skutków	522
5. Kres polityki Sokratejskiej	527
5.1. Polityka i przypadek	528
5.2. <i>Polis</i> według <i>Menona</i>	534
5.3. <i>Polis</i> Sokratesa i demokracja Platona	539
Rozdział VII / BOGOWIE I DUSZA	547
1. Religijność Sokratesa według Ksenofonta	549
1.1. Co można, a czego nie można poznać	551
1.1.1. Sprawy boskie niepoznawalne rozumem	551
1.1.2. Sprawy ludzkie poznawalne rozumem	553
1.1.3. Sprawy boskie niepoznawalne rozumem	554
1.1.4. Sprawy boskie a pojęcie boga	555
1.2. Argument antro-po-kosmologiczny	557
2. Nerozumowe poznanie bogów: Ksenofont i Platon	564
3. Bóg i druga podróż	568
4. Bóg i wiedza	575
5. <i>Daimonion</i>	582
5.1. <i>Daimonion</i> w <i>Eutydemie</i>	584
5.2. <i>Daimonion</i> w <i>Teajecie</i>	587
5.3. <i>Daimonion</i> w <i>Faidrosie</i>	589
5.4. <i>Daimonion</i> w <i>Obronie</i> : odrzucenie polityki	591
5.5. <i>Daimonion</i> w <i>Obronie</i> : postawa wobec śmierci	592
5.6. Podsumowanie	597
6. Eschatologia	599
6.1. Obraz zaświatów w <i>Obronie</i>	599
6.2. Obraz zaświatów w <i>Gorgiasie</i>	606
6.3. Obraz zaświatów w <i>Fedonie</i>	611
7. Dusza	617
7.1. Określenia duszy	618
7.2. Dwie koncepcje duszy	622
7.3. Nieśmiertelność duszy	625
ZAKOŃCZENIE	635
BIBLIOGRAFIA	643